

Saopštenje za javnost koalicije prEUgovor:

Neophodno unaprediti izveštavanje o napretku u poglavljima 23 i 24

Koalicija [prEUgovor](#) pozdravlja odluku Pregovaračkog tima Vlade Srbije da objavljuje Izveštaj Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24 za Srbiju, tzv. *non-paper*, koji je dostupan na sajtu Kancelarije za evropske integracije. Smatramo da je dostupnost dokumenata iz pregovaračkog procesa od ključne važnosti za informisanost građana, uključenoje svih aktera koji mogu da daju doprinos i, najvažnije, uspeh i održivost reformi koje se sprovode. Ovo je posebno značajno u situaciji kada nedostaju pouzdani podaci, ili postoje, ali nisu javno dostupni, koji bi mogli da ukažu na stanje stvari u određenim oblastima. Ovo je ujedno i jedna od preporuka već na prvoj strani Izveštaja EK, gde se Srbija poziva da poveća pažnju i napore u oblasti pribavljanja statističkih podataka.

Generalno gledano, *non-paper* pruža sliku o stanju u oblasti vladavine prava i ostvarenog napretka Srbije u drugoj polovini 2016. godine. Pošto se, zbog nove dinamike izrade, Izveštaj o napretku ove godine ne objavljuje već je planiran za proleće 2018, ovo je ujedno i jedini izveštaj EK koji se ove godine bavi Srbijom i ključnim oblastima vladavine prava. U izveštaju EK konstatuje da je Srbija sebi postavila ambiciozne rokove u akcionim planovima za poglavlja 23 i 24, te da je sprovođenje istih u ranoj fazi i pre svega se odnosi na izradu zakona, strategija, procena i analiza. U predstojećem periodu, fokus praćenja uspeha pomeriće se sa ocenjivanja zakonodavnog okvira na delotvornost reformi u praksi, kao i na kapacitete institucija za sprovođenje zakona. Dodatno, EK ukazuje na prioritete na kojima Srbija treba dodatno da radi – dostupnost podataka, reforma pravosuđa, borba protiv korupcije, osnovna prava i borba protiv organizovanog kriminala.

Šta nedostaje izveštajima Vlade na osnovu kojih je pisan Izveštaj EK?

Koalicija prEUgovor smatra da je sada pravo vreme da se izveštavanje o reformama unapredi u cilju što objektivnijeg sagledavanja situacije na terenu i što efektivnijeg komuniciranja reformi koje Srbija sprovodi u okviru pregovora o pristupanju Evropskoj uniji. S tim u vezi, skrećemo pažnju na sledeće načine na koje je moguće mehanizam praćenja učiniti potpunijim i preciznijim.

Prvo, ako uzmemo u obzir da su primarni izvor informacija za *non-paper* izveštaji Vlade Srbije o ispunjenosti akcionih planova za [Poglavlje 23](#) i [Poglavlje 24](#), neophodno je skrenuti pažnju na manjakovosti ovih dokumenata koje se reflektuju i u dokumentu Evropske komisije. Koalicija prEUgovor je već ukazala na [nedostatke](#) polugodišnjeg izveštaja Vlade za Poglavlje 23 koji se ogledaju u „kreativnim“ tumačenjima ispunjenosti ili izostalih efekata implementacije, kao i [nelogičnosti i nedoslednosti](#) u polugodišnjem izveštaju za Poglavlje 24. Sam *non-paper* ni u jednom trenutku se ne dotiče kvaliteta izveštaja Vlade Srbije, što bi usled identifikovanih manjakovosti i propusta bilo neophodno.

Drugo, *non-paper* sadrži nekolicinu faktičkih grešaka. Pojedinačno gledano ove greške ne utiču na celokupnu ocenu stanja u većoj meri ali, zbirno uzevši, svedoče o problemima u procesu prikupljanja informacija i izveštavanju o sprovedenim aktivnostima. Ovi propusti su takvi da navode na zaključak da je EK iz izveštaja Vlade Srbije preuzimala delove teksta bez dodatnog proveravanja.

Tipičan primer nekritičkog preuzimanja informacija u delu o korupciji odnosi se na izveštaj Visokog službeničkog saveta. Tako se navodi da ovaj izveštaj sadrži „analizu odredaba i primene“ Kodeksa ponašanja državnih službenika. U stvari, u tom izveštaju uopšte nema analize odredaba Kodeksa, dok se u vezi sa primenom mogu pročitati zbirni podaci o primeni Kodeksa u pojedinim organima državne uprave, ali ne i generalna analiza primene ovog akta i njegovih efekata. U oblasti suzbijanja i sprečavanja trgovine ljudima, navedeno je da Centrom za zaštitu žrtava trgovine ljudima (CZZTLJ) upravlja „jedna nevladina organizacija,“ što je netačno jer je ova institucija zapravo ustanova socijalne zaštite u nadležnosti Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja. Sa druge strane, *non-paper* se nije osvrnuo na činjenicu da CZZTLJ ne sarađuje u dovoljnoj meri sa organizacijama civilnog društva, čime direktno ugrožava prava žrtava trgovine ljudima. Takođe, u dokumentu je na istoj strani navedeno da je „nadležnost za vođenje istrage u predmetima vezano za trgovinu ljudima najzad izmeštena iz granične policije i preneti na kriminalističku policiju.“ Međutim, ovaj proces je još uvek u toku i nije okončan. Primećeni su i drugi propusti u izveštaju EK na koje, ako bude bilo potrebe, koalicija prEUgovor može naknadno ukazati.

Šta nedostaje u izveštajima Vlade i EU?

Treće, *non-paper* ne sadrži informacije o svim reformskim koracima koji se u preduzimaju u okviru primene akcionih planova za poglavlja 23 i 24. Kritičan primer je organizaciona reforma policije, koja je u [Akcionom planu za poglavlje 24](#) opisana samo u uvodu dokumenta a o predviđenim aktivnostima se ne izveštava, za razliku od svih ostalih mera. Dakle, Akcioni plan ne navodi nosioce aktivnosti, neophodna sredstava i načine provere da li je najavljena promena postignuta.

Uprkos tome što se u [Izveštaju sa skrininga za poglavlje 24](#) navodi da “profesionalna, pouzdana i efikasna policijska organizacija je od suštinske važnosti” za sve ostale reforme u Poglavlju 24, te postoji i preporuka EK za procenu potrebe za daljim reformama i racionalizacijom strukture policije/MUP, o ovim ključnim reformskim koracima postoje samo delimične informacije. Dostupnost ovih informacija je važna kako bi bilo omogućeno praćenje sprovođenja ove preporuke, koja će imati opipljiv uticaj na živote ljudi. Ona može dovesti do nove mreže područnih policijskih uprava, ili do promena radno-pravnog statusa zaposlenih u policiji, te je neophodno o ovoj reformi pravovremeno informisati i zaposlene i javnost.

Sa željom da doprinese daljoj demokratizaciji Srbije i sprovođenju ključnih reformi u oblasti vladavine prava, koalicija prEUgovor podseća da je neophodno u što većoj meri učiniti dostupnim javnosti statističke podatke i dokumenta iz procesa pregovora o pristupanju EU. Jedino je na taj način, kroz ujednačene podatke i javno proverljive izvore, moguće voditi konstruktivan dijalog o dometima reformi. Koalicija prEUgovor biće partner svim zainteresovanim stranama koje rade na ispunjenju ovih ciljeva i spremna je da pruži detaljniju analizu nalaza u oblastima koje prati.

Kontakt adresa: info@preugovor.org, kontakt za medije: Radomir Cvetković, 064/647-9097